

Scenariusz lekcji

Dział programowy: _Wielkie odkrycia geograficzne.

Temat: Przyczyny wielkich odkryć geograficznych.

Opracowanie: Elżbieta Rafałowska

Po zakończonej lekcji uczeń powinien:

- ✓ znać przyczyny odkryć geograficznych,
- ✓ umieć znaleźć analogie między powodami podróżowania ludzi współczesnych a przyczynami odkryć geograficznych,
- ✓ rozumie wpływ gospodarki na odkrycia geograficzne,
- ✓ zna wynalazki, które umożliwiły odbywanie dalekich podróży morskich,
- ✓ ponadto uczniowie podczas lekcji pracować będą metodami dramowymi oraz doskonalić umiejętność pracy z tekstem źródłowym i tekstem pochodzącym z podręcznika historii powszechnej (W. Rusiński, Zarys historii gospodarczej powszechnej, Warszawa 1973, s.35-36).

Metoda:

drama – wywiady, ćwiczenie w pisaniu w rolach,
praca z tekstem źródłowym,
pogadanka.

Pojęcia, terminy, nazwy: *kompas, busola, karawela, siatka kartograficzna, astrolabium.*

Środki dydaktyczne: arkusz papieru, mazaki, powielone teksty źródłowe, ilustracje przedstawiające wynalazki umożliwiające odbywanie podróży.

Tok lekcji:

1. Czynności wstępne.

Sprawdzenie obecności.

Zapisanie tematu na tablicy.

Przygotowanie pomocy, rozdanie uczniom kart pracy, tekstów.

2. Pogadanka na temat wyobrażeń ludzi o świecie w XV w.

Uczniowie musieli w domu przygotować wiadomości na ten temat.

Stwierdzenie, że ówczesne wyobrażenia o świecie nie zachęcały do odbywania dalekich podróży morskich.

3. Praca z tekstem źródłowym i ćwiczenie w pisaniu w rolach.

- ✓ Nauczyciel informuje, że wielkim entuzjastą i opiekunem wypraw morskich, mających na celu odnalezienie szlaku do legendarnych Indii, był książę portugalski Henryk o przydomku Żeglarz.

Wyjaśnienie pochodzenia przydomka:

Henryk Żeglarz sam nie żeglował, ale dbał o rozbudowę floty i co roku wysyłał nowe wyprawy

morskie wzdłuż zachodnich wybrzeży Afryki. Od swych kapitanów zaś wymagał bezwzględniego

posłuszeństwa.

- ✓ Przeczytajcie teraz tekst źródłowy nr 1- „Mowę księcia Henryka Żeglarza do kapitana Gila Eaneasa”. Jeden z uczniów czyta głośno- reszta śledzi tekst.
- ✓ Wyobraźcie sobie, że jesteście marynarzami kapitana Gila Eaneasa. Musicie przygotować wraz z kapitanem listę niebezpieczeństw i trudności, związanych z daleką morską wyprawą.
- ✓ Uczniowie tworzą listę niebezpieczeństw na arkuszu papieru, przyklejonym do tablicy oraz wykonują ćw. 1 w karcie pracy.

4. Pogadanka na temat udoskonaleń w żegludze na podstawie ilustracji oraz wiadomości zdobytych przez uczniów w domu.

Wywieszenie ilustracji przedstawiających karawelę, astrolabium na tablicy. Uczniowie wyjaśniają jaką rolę odegrały te wynalazki.

Stwierdzenie, że bez nich odbywanie dalekich podróży byłoby niemożliwe.

5. Wywiady.

Nauczyciel wręcza uczniom karteczki z nazwą zawodu i prosi, aby weszli w role i zastanowili się, dlaczego obecnie chcieliby podróżować jako przedstawiciele tych zawodów. Po chwili przygotowania, nauczyciel w roli dziennikarza pyta uczniów o przyczyny podjęcia decyzji o opuszczeniu kraju, o podróżowaniu. Po zakończonych wywiadach uczniowie wspólnie z nauczycielem zastanawiają się jakie były przyczyny wypraw u schyłku średniowiecza.

6. Praca z fragmentem podręcznika historii powszechnej- na jego podstawie uczniowie szukają przyczyn wielkich odkryć geograficznych.

Nauczyciel uzupełnia wypowiedzi uczniów. Uznanie, że duży wpływ na podjęcie decyzji o podróżowaniu miał czynnik gospodarczy. Stwierdzenie, iż powody współczesnych wyjazdów są podobne. Wykonanie ćw. 3 w karcie pracy

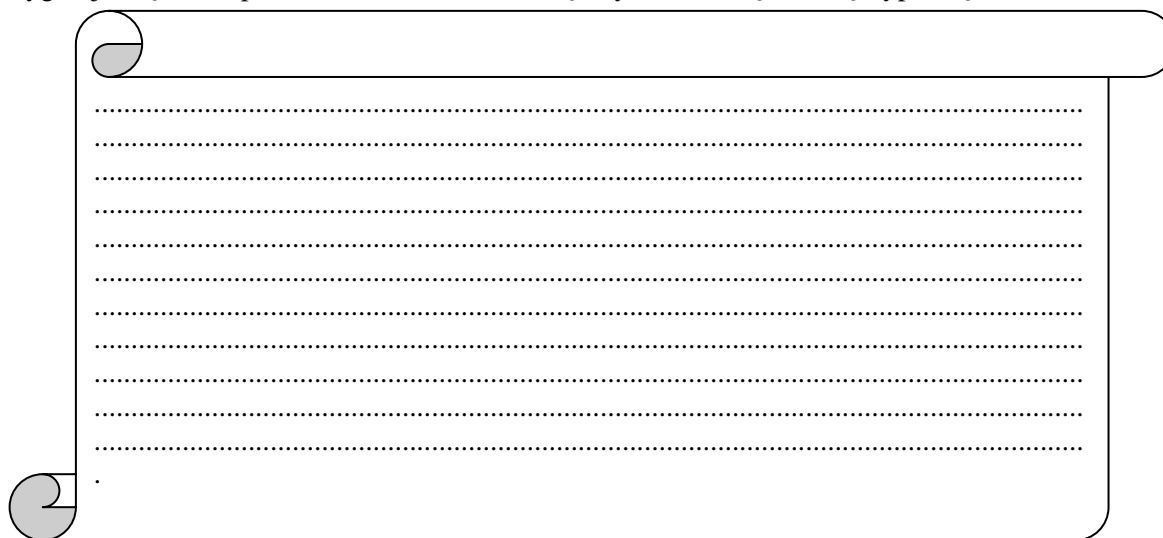
7. Podsumowanie, rekapitulacja.

Karta pracy

Temat: Przyczyny wielkich odkryć geograficznych.

Ćwiczenie 1

Przygotuj listę niebezpieczeństw i trudności, związanych z daleką morską wyprawą.

Ćwiczenie 2

Wymień w punktach przyczyny podejmowania pod koniec XV w. dalekich i niebezpiecznych wypraw.

- A.
- B.
- C.
- D.
- E.
- F.
- G.

Ćwiczenie 3

Podpisz przedstawione poniżej wynalazki, które umożliwiły odbywanie dalekich podróży morskich.